

Posudek vedoucího bakalářské práce

Hanna Svistunova: Stylem je třeba budovat film: Vizuální analýza filmu Kantëmira Balagova "Tësnota"

Autorka se ve své bakalářské práci zabývá zevrubnou a do širšího kontextu zasazenou analýzou vybraných vizuálních, obrazových aspektů filmu Kantëmira Balagova „Tësnota“ (název bychom mohli překládat i jako stísněnost, tíseň, úzkost, stísněný prostor atd. – jde o název velmi vrstevnatý a víceznačný). Především se soustředí na aspekty světla, barev a rámování v řečeném filmu. S těmito aspekty ovšem (vzhledem k tomuto konkrétnímu kinematografickému snímku) úzce souvisejí i otázky využití dalších kvalit – například tmy a jejího vztahu k romantické tradici, trhliny a její povahy určitého „revolučního“ rozbíjení klasického (rámovaného, uzavřeného) celku (takto se „rozlamování“ vyskytuje již třeba u Caspara Davida Friedricha) apod.

Autorka napsala velmi kvalitní, přesnou analýzu Balagovova filmu. I postup jejího textu je velmi logický a provázaný, nicméně by bylo dobré občas zdůraznit, jak se které zmiňované otázky k filmu vztahují. Čtenáři, který film neshlédl, nemusí být některé souvislosti zřejmé, i když jsou jinak trefné a výstižné. Kupříkladu zmínky o roli světla v myšlení Platóna apod. sice evidentně souvisejí s obrazovými metaforami, které se v Balagovově filmu vyskytují, ale bylo by dobré alespoň stručně vždy připomenout, že se stále mluví o tomto konkrétním filmu a zde zmiňované kulturně-historické souvislosti nejsou tedy uváděny náhodně. Což opravdu nejsou. I metodologicky je práce napsána přehledně, zodpovědně, funkčně. Otázkou je, zda by se jako teoretické „authority“ nedali zvolit někteří současnější autoři, ale na výsledné analýze a jejím smysluplném obsahu by to nemělo nic zásadního změnit.

Autorka je schopna film sledovat a rozebírat velmi detailně a přitom neztrácí ze zřetele jeho celistvější vyznění. Uvědomuje si, že autor filmu využívá záměrně (a někdy i „automaticky“) mnoha stereotypů či klišé z ranku kulturně-historického povědomí (respektive z ranku vizuálních, obrazových vyjádření určitých obecněji srozumitelných kulturních topoi, tropů, tradic atd.). Vybrala si způsob rozdělení své

analýzy do několika širokých bloků, které ovšem dohromady představují kostru filmového snímku: práce s prostorem, (světelnými) kontrasty a signálnost či symboličnost (barev) - pod tyto okruhy se dají v tomto případě subsumovat i další charakteristiky.

Analýzu filmu i hledání kořenů využívaných stereotypů pokládám tedy za velmi zdařilé. Kdyby se podařilo ještě lépe dovysvětlit souvislost některých zmiňovaných kontextů a daného filmu, aktualizovat teoretické zázemí a formálně text „učesat“, považoval bych bakalářskou práci rozhodně za výbornou. Takto navrhuji hodnocení spíše „velmi dobře“ (2), ale nebráním se ani známce „výborně“ (1) - z hlediska kvality obsahu a výpovědi má tato bakalářská práce „jedničkový“ charakter.

Václav Hájek